

## Study of life satisfaction among students of University of Mazandaran and its relationship with personality dimensions

Seyed Mehdi Motevaliyan<sup>1</sup>, Farimah Dokoushkani<sup>2</sup>, Soleiman Yahyazadeh Jeloudar<sup>3</sup>

1-Assistant professor, Faculty of women's education and employment center, faculty of humanities and social sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran (Corresponding Author). ORCID: 0000-0001-9785-2119

E-mail: m.motevaliyan@umz.ac.ir

2-Assistant professor, Research Group of Environment and Human Studies, Tehran, Iran. ORCID: 0000-0003-0543-998x

3-Assistant professor, of women's education and employment center, faculty of humanities and social sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran. ORCID: 0000-0001-9523-4050

Received: 29/10/2018

Accepted: 09/01/2019

### Abstract

**Introduction:** Life satisfaction is so important that it can be said that it is the goal of life. However, reports show life satisfaction is low among Iranian students. The result of this issue, for example, is leaving the country.

**Aim:** The purpose of this study is to investigate the relationship between personality and satisfaction of life among students.

**Method:** A sample of 407 students were employed in this study and the measurement instruments were five factors of personality (NEO) and Diner, et al,'s life satisfaction.

**Results:** Results show 56% of the respondents had a high level of neuroticism and agreeableness. Also, 48% had high-level of Conscientiousness, 51% had low level of extraversion and 56% had low level of openness.

**Conclusion:** Extraversion and Conscientiousness were the most important predictors of students' life satisfaction, respectively.

**Keywords:** Life satisfaction, Personality, Neuroticism, Extraversion, Openness, Agreeableness, Conscientiousness

---

**How to cite this article :** Motevaliyan S M, Dokoushkani F, Yahyazadeh Jeloudar S. Study of life satisfaction among students of University of Mazandaran and its relationship with personality dimensions. Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry. 2019; 6 (1): 23-34 .  
URL :<http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-528-fa.pdf>

## بررسی میزان رضایت از زندگی در میان دانشجویان دانشگاه مازندران و رابطه آن با ابعاد شخصیتی

سید مهدی متولیان<sup>۱</sup>، فریماه دوکوشکانی<sup>۲</sup>، سلیمان یحیی زاده جلودار<sup>۳</sup>

۱. استادیار، گروه پژوهشی آموزش و اشتغال زنان، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران (مؤلف مسئول). ایمیل: m.motevaliyan@umz.ac.ir

۲. استادیار، عضو هیئت علمی گروه پژوهشی، مطالعات محیط و انسان، تهران، ایران.

۳. استادیار، گروه پژوهشی آموزش و اشتغال زنان، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۱۰/۱۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۰۸/۰۷

### چکیده

**مقدمه:** رضایت از زندگی چنان با اهمیت است که می‌توان گفت هدف برتر زندگی است. با این حال رضایت از زندگی در بین دانشجویان پایین است. این موضوع با رفتاری مانند خروج از کشور خود را نشان می‌دهد.

**هدف:** هدف تحقیق حاضر بررسی رابطه شخصیت و رضایت از زندگی دانشجویان است.

**روش:** نمونه آماری پژوهش ۴۰۷ دانشجو و ابزار پژوهش نیز مقیاس‌های پنج‌عاملی شخصیت نتو و رضایت زندگی داینر و همکاران است.

**یافته‌ها:** بر اساس نتایج ۵۶٪ از پاسخگویان از روان رنجور خویی و خوشایندی بالا و نیز ۴۸٪ از وظیفه‌شناسی بالا برخوردار بودند. ۵۱٪ از برون‌گرایی پایین و ۵۶٪ از گشودگی پایین برخوردار بودند.

**نتیجه‌گیری:** متغیرهای برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی به ترتیب مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده رضایت از زندگی دانشجویان بوده‌اند.

**کلیدواژه‌ها:** رضایت از زندگی، شخصیت، روان رنجور خویی، برون‌گرایی، گشودگی، خوشایندی، وظیفه‌شناسی

## مقدمه

انسان‌ها همواره در طول تاریخ تلاش کرده‌اند که کیفیت زندگی خود را بهبود بخشند. برای بهبود کیفیت زندگی، در مرحله اول توجه آنان بر شاخص‌های عینی آن مانند درآمد، امکانات بهداشتی، آموزشی و تفریح بود (خانلو و زارعیان، ۲۰۱۵؛ اما یک شاخص ذهنی بنام رضایت از زندگی<sup>۱</sup> به مرور جای خود را در تحقیقات کیفیت زندگی باز کرد و مورد توجه جامعه‌شناسان و روانشناسان قرار گرفت (ربانی و بهشتی، ۲۰۱۱).

رضایت از زندگی بیانگر نگرش مثبت فرد نسبت به جهانی است که در آن زندگی می‌کند و در واقع همان احساس خشنودی از زندگی است (خوارزمی، ۲۰۰۹). شین و جانسون<sup>۲</sup> (۱۹۸۷) رضایت زندگی را ارزیابی فرد از کیفیت زندگی خود بر اساس ملاک‌هایی که خودش دارد تعریف کرده‌اند. اینگلهارت<sup>۳</sup> (۲۰۱۵) رضایت از زندگی را نتیجه‌ی توازن میان آرزوهای شخص و وضعیت فعلی او می‌داند، به عبارتی هر چه شکاف بین آرزوهای فرد و وضعیت عینی او بیشتر باشد، نارضایتی او بیشتر است و همچنین از نظر واحدی و اسکندری (۲۰۱۰) رضایت از زندگی بازتاب تعادل بین آرزوها و وضعیت فعلی فرد است.

رضایت از زندگی چنان با اهمیت است که می‌توان گفت هدف برتر هر فرد داشتن رضایت از زندگی است. رضایت از زندگی شرایط مناسب را برای پیشرفت انسان‌ها فراهم می‌کند و عامل شکوفایی و موفقیت افراد است (میرفرهادی، موسوی، تبری، کاظم‌نژاد، ۲۰۱۱).

با توجه به نقش مهم رضایت از زندگی در جامعه، گزارش سازمان‌های مختلف حاکی از آن است که

رضایت از زندگی در ایران کاهش یافته است و اکثر مردم از زندگی خود راضی نیستند (گزارش فرارو، ۲۰۱۶). در این زمینه مجاوریان، کشیری کلایی و فلاحتی (۲۰۱۴) در تحقیق خود گزارش دادند که رضایت از زندگی در ایران پایین است به طوری که در بین ۸۸ کشور در رتبه ۴۴ قرار دارد.

رضایت از زندگی در بین دانشجویان نیز پایین است، به طوری که سجودی و دیگر همکارانش (۲۰۱۵) در تحقیق خود در دانشگاه پیام نور اشاره کردند، ۶۲/۷ درصد از پاسخگویان رضایت متوسط و کمی از زندگی داشتند و تنها ۳۷/۲ درصد از آن‌ها از زندگی خود راضی بودند. از طرف دیگر تنها در سه ماهه‌ی اول سال ۱۳۹۶ شاهد ۲ مورد پدیده خودکشی منجر به فوت و ۱۰ مورد ابراز تمایل و قصد جدی خودکشی در بین دانشجویان و حتی اساتید دانشگاه مازندران بوده‌ایم (حسینی شیروانی، ۲۰۱۷) که گزارش‌ها اشاره به نقش رضایت از زندگی بر خودکشی دارد (مهرابی و شیخ‌دارایی، ۲۰۱۳).

با توجه به نتایج تحقیقات در رابطه با پایین بودن میزان رضایت از زندگی در بین مردم ایران و به‌ویژه دانشجویان و اشاره پژوهشگران به نیاز به تحقیق و بررسی در این زمینه و ارائه راهکار مناسب (حجازی، صبحی و حسینی، ۲۰۱۳؛ عبدالله پور، سید مهدوی اقدم، قلی زاده و علی‌اشرفی زکی، ۲۰۱۱)، نیاز است تا عوامل مؤثر بر رضایت از زندگی به‌ویژه در بین دانشجویان بیشتر بررسی و مورد مطالعه قرار گیرد.

از طرف دیگر هر فرد شخصیتی دارد و شخصیت به تفاوت‌های موجود در بین افراد مانند شناسایی و اندازه‌گیری ویژگی‌های فردی اشاره می‌کند (میشل، شدا

<sup>1</sup> . Life satisfaction

<sup>2</sup> . Shin & Johnson

<sup>3</sup> . Inglehart

قلی زاده (۲۰۱۱) چنین رابطه‌ای مشاهده نشد؛ بنابراین نیاز است که این رابطه مورد بررسی بیشتر قرار گیرد.

با توجه به اینکه پدیده‌های اجتماعی مانند رضایت از زندگی چند عاملی هستند (ربانی و بهشتی، ۲۰۱۱) و شناخت هم‌زمان همه‌ی عوامل در یک زمان امکان‌پذیر نیست، تحقیق حاضر به دنبال بررسی رابطه بین پنج بعد شخصیت دانشجویان با میزان رضایت از زندگی آنها بوده و در پی پاسخ‌گویی به این پرسش‌ها است:

۱. نوع شخصیت و میزان رضایت از زندگی پسران و دختران دانشجو چگونه است؟
۲. آیا بین پنج بعد شخصیت دانشجویان با میزان رضایت از زندگی آنان رابطه وجود دارد؟
۳. چه ابعادی از شخصیت دانشجویان متغیرهای پیش‌بینی‌کننده میزان رضایت از زندگی دانشجویان می‌باشند؟

برای چهارچوب نظری تحقیق از نظریه صفات شخصیت بهره‌برده شده است. فرض اصلی این نظریه این است که رفتارهای متفاوت انسان در موقعیت‌های مختلف، به دلیل تفاوت در ویژگی‌های شخصیتی آنان است، به این ویژگی‌های، صفات گفته می‌شود. این صفات پایه‌های اصلی شخصیت افراد را تشکیل می‌دهد (خسروی، ۲۰۱۰). بنابراین دیدگاه، از آنجایی که انسان‌ها صفات شخصیتی متفاوتی دارند در نتیجه احساس، اندیشه و رفتار آنان نیز متفاوت بوده (کاسین<sup>۸</sup>، ۲۰۰۳)، و احساسات و رفتار متفاوتی در امور مختلف از جمله در میزان رضایت از زندگی دارند. اندیشمندانی مانند شولتز و شولتز (۲۰۱۵) و کولمونت، هیل و کورنلیز<sup>۹</sup> (۲۰۱۱) توضیح می‌دهند که شخصیت به‌عنوان یکی از فاکتورهای مهم و تأثیرگذار بر نوع رفتار و کنش و واکنش انسان است. این

و اسمیت<sup>۴</sup>، ۲۰۰۳). شخصیت به تعیین حدود موفقیت و خوشنودی فرد در زندگی کمک می‌کند و فرد را یاری می‌کند تا تجربیات خود را شکل دهد و مسیر زندگی را مشخص کند. همه موفقیت‌های فرد، حتی سلامتی فرد نیز تحت تأثیر شخصیت او است (شولتز و شولتز<sup>۵</sup>، ۲۰۱۵).

شخصیت انسان‌ها به‌عنوان یک عنصر تأثیرگذار بر نوع رفتار آنان (جاکارد<sup>۶</sup>، ۱۹۷۴) و زمینه‌ساز تفاوت‌های رفتاری است (حدادیان و قربانی، ۲۰۱۵). اندیشمندانی مانند شولتز و شولتز (۲۰۰۵) توضیح می‌دهند که شخصیت به‌عنوان یکی از فاکتورهای مهم بر نوع رفتار و کنش و واکنش افراد تأثیر دارد. این می‌تواند به این معنی باشد که فرد با توجه به نوع شخصیت خود از شرایط موجود احساس رضایت یا ناراضی‌تبی نماید. لذا شخصیت می‌تواند بر میزان رضایت از زندگی افراد تأثیرگذار باشد.

در این زمینه شیماک، اوریش، فور و فندر<sup>۷</sup> (۲۰۰۴)، جوشنلو و افشاری (۲۰۱۱)، حمید و زمستانی (۲۰۱۳) و بیرامی و قلی زاده (۲۰۱۱) اقدام به تحقیق نموده و رابطه معنی‌دار بین ابعاد شخصیت و رضایت از زندگی دانشجویان را نیز گزارش دادند. همچنین تمنائی فر و منصوری نیک (۲۰۱۳)، خدابخش پیرکلانی، کلانی و پیوسته گر (۲۰۱۴)، سجودی، معصومی راد، آوردیده و عبدی (۲۰۱۵) و اسماعیل نیا و خادمی (۲۰۱۶) در گزارش خود به ارتباط معنی‌دار بین ابعاد شخصیت و رضایت از زندگی اشاره کردند. باین‌حال نتایج آنان متفاوت بود. مثلاً در تحقیق اسماعیل نیا و خادمی (۲۰۱۶) رابطه معنی‌دار و مستقیم بین بعد باز بودن شخصیت و رضایت از زندگی گزارش شد، در حالی که در گزارش بیرامی و

4. Mischel, Shoda, & Smith

5. Schultz & Schultz

6. Jaccard

7. Schimmack, Orishi, Furr, & Funder

8. Kassin

9. Colémont, Hiel, & Comelis

۱۵ کلاس درس، به بیان توضیحات لازم در مورد هدف و شیوه انجام این تحقیق پرداختند و سپس از دانشجویان خواسته شد که نسبت به پاسخ دادن سؤالات پرسشنامه اقدام نمایند. پس از انجام کار ۴۲۰ پرسشنامه تکمیل و جمع‌آوری شد که پس از کنار گذاشتن پرسشنامه‌های ناقص، ۴۰۷ نمونه مورد استفاده قرار گرفت.

### ابزار

**فرم کوتاه مقیاس اندازه‌گیری ویژگی‌های شخصیتی (NEO-FFI) کاستا و مک کری (۱۹۹۲):** برای

اندازه‌گیری ویژگی‌های شخصیتی، از فرم کوتاه مقیاس اندازه‌گیری ویژگی‌های شخصیتی (NEO-FFI) کاستا و مک کری<sup>۱۸</sup> (۱۹۹۲) استفاده شده است. این مقیاس ۶۰ گویه دارد که پنج بعد روان رنجورخویی<sup>۱۹</sup>، برون‌گرایی<sup>۲۰</sup>، گشودگی<sup>۲۱</sup>، خوشایندی<sup>۲۲</sup> و وظیفه‌شناسی<sup>۲۳</sup> از شخصیت را می‌سنجد (کاستا و مک کری. شولتز و شولتز (۲۰۱۵) معتقدند که این پنج بعد شخصیتی در فرهنگ‌های شرقی و غربی یافت شده است و ساختار مشترک انسان است که از تفاوت‌های فرهنگی فراتر می‌رود. برای اندازه‌گیری هر بعد دوازده گویه در نظر گرفته شده است. هر گویه یک پاسخ پنج‌گزینه‌ای از خیلی مخالفم تا خیلی موافقم دارد (قاسمی، عابدینی، ۲۰۱۶). گروسی فرشی (۲۰۰۱) این مقیاس را ترجمه و در ایران هنجاریابی کرده است. محققان دیگر نیز پایایی<sup>۲۴</sup> آن را تأیید کرده‌اند (آتش روز، پاکدامن و عسگری،

می‌تواند به این معنی باشد که فرد با توجه به نوع شخصیت خود، رضایت کمتر یا بیشتر از زندگی داشته باشد. مک کری و کاستا<sup>۱۰</sup> (۱۹۹۲) پنج بعد صفات شخصیتی را از هم تفکیک کرده‌اند که عبارت‌اند از: شخصیت روان رنجورخویی<sup>۱۱</sup>، برون‌گرایی<sup>۱۲</sup>، گشودگی<sup>۱۳</sup>، خوشایندی<sup>۱۴</sup> و وظیفه‌شناسی<sup>۱۵</sup>. آنان توضیح می‌دهند که این ابعاد مختلف شخصیت بر نوع افکار و رفتار انسان‌ها تأثیر می‌گذارند و ابعاد شخصیتی نقش مهمی در انطباق و رضایت افراد در جامعه دارد (هایز و جوزف<sup>۱۶</sup>: ۲۰۰۳).

### روش

جامعه آماری تحقیق همبستگی حاضر، کل دانشجویان دانشگاه مازندران هستند که بر اساس گزارش این دانشگاه در سال ۱۳۹۶ تعداد دانشجویان ۱۲۰۰۰ می‌باشند. برای تعیین حجم نمونه از جدول مورگان و کرجسی<sup>۱۷</sup> (۱۹۷۰) استفاده شد. این جدول تعداد نمونه مورد نیاز را ۳۷۵ نفر اعلام می‌کند. محقق برای اطمینان از بازگشت پرسشنامه‌های مورد نیاز، تعداد ۴۵۰ پرسشنامه برای توزیع در بین دانشجویان در نظر گرفت. انتخاب پاسخگویان نمونه با استفاده از شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای بود. بدین صورت که ۱۵ کلاس درس از ۱۰ دانشکده به‌عنوان خوشه و به‌صورت تصادفی انتخاب شدند تا پرسشنامه‌ها بین آنان توزیع گردد. برای توزیع و تکمیل پرسشنامه‌ها، محقق یا همکارانش با حضور در هر

18. Costa & McCrae

19. Neuroticism

20. Extraversion

21. Openness

22. Agreeableness

23. Conscientiousness

24. Reliability

10. McCrae & Costa

11. Neuroticism

12. Extraversion

13. Openness

14. Agreeableness

15. Conscientiousness

16. Hayes & Joseph

17. Krejcie, Robert V.; Morgan, Daryle W.

برای تجزیه و تحلیل نیز با استفاده از نرم افزار SPSS، ابتدا یافته ها توصیف و سپس با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون رابطه ابعاد مختلف شخصیت و رضایت از زندگی بررسی و سپس با استفاده از رگرسیون عوامل پیش‌بینی کننده رضایت از زندگی و میزان نقش آن بررسی و گزارش شد.

#### یافته ها

پاسخگویان ۴۰۷ نفر از دانشجویان دختر و پسر از رشته های روانشناسی، مدیریت صنعتی، شیمی، علوم تربیتی، مهندسی شیمی، تربیت بدنی، شهرسازی، آمار، علوم سیاسی، اقتصاد، حسابداری، پژوهشگری و مدیریت بازرگانی هستند. ۹۳ نفر از پاسخگویان پسر و ۲۹۷ نفر دختر، ۳۱۲ نفر از آنان مجرد و ۷۸ نفر نیز متأهل و ۱۷ نفر نیز به این سؤال پاسخ ندادند.

بر اساس جدول شماره ۱ بیشتر پاسخگویان از روان رنجورخویی بالا برخوردار بودند (۵۶٪) و میانگین روان رنجورخویی نیز ۳۹/۸۴ بیان شد. همچنین تحقیق نشان داد که ۵۱٪ از پاسخگویان در گروه با برون‌گرایی پایین قرار گرفتند و ۵۶٪ نیز در گروه با گشودگی پایین قرار گرفتند. همچنین بیشتر پاسخگویان (۵۶٪) در گروه با خوشایندی بالا قرار گرفتند. از جهت وظیفه‌شناسی نیز ۴۸٪ در گروه با وظیفه‌شناسی بالا قرار گرفتند.

۲۰۰۸). آلفای به دست آمده برای پایایی در تحقیق حاضر نیز ۰/۷۱ است.

**رضایت زندگی داینر و همکاران (۱۹۸۵):** رضایت زندگی نیز با مقیاس داینر<sup>۲۵</sup>، امونس<sup>۲۶</sup>، لارسن<sup>۲۷</sup> و گرiffin<sup>۲۸</sup> (۱۹۸۵) اندازه‌گیری می‌شود. این مقیاس با ۵ عبارت که هر عبارت روی طیف لیکرتی هفت درجه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم نمره گذاری شده و میزان رضایت از زندگی پاسخگویان را نشان می‌دهد. اعتبار و روایی این مقیاس توسط داینر و همکاران (۱۹۸۵) ارزیابی شده است. در ایران نیز بررسی پایایی و اعتبار<sup>۲۹</sup> این مقیاس توسط بیانی، کوچکی و گودرزی در سال ۱۳۸۶ و در بین ۱۰۹ دانشجوی دانشگاه آزاد انجام شد که پایایی این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ به دست آمد و بررسی اعتبار آن نیز از روش اعتبار همگرا نشان داد که با فهرست شادکامی اکسفورد همبستگی مثبت و با افسردگی بک و دیگران همبستگی منفی دارد. شیخی، هومن، احدی و سپاه منصور نیز در سال ۱۳۹۰ مفید و قابل استفاده بودن این مقیاس را تأیید کرده‌اند. لذا مقیاس پرکاربردی در بین پژوهشگران ایرانی بوده و توسط محققانی چون واحدی و اسکندری (۲۰۱۰)، برجعلی، نجفی و منسوی فر (۲۰۱۲)، شیرمحمدی، میکائیلی منیع و زارع (۲۰۱۰) و تمنائی فر و منصوری نیک (۲۰۱۲) برای اندازه‌گیری میزان رضایت از زندگی در بین دانشجویان نیز مورد استفاده قرار گرفته است. پایایی این مقیاس از طریق ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه در این پژوهش ۰/۸۷ به دست آمده است.

25. Diener  
26. Emmons  
27. Larsen  
28. Griffin  
29. Validity

جدول شماره ۱ میزان و نوع تیپ شخصیتی در بین پاسخگویان. (۴۰۷ نفر)

ابعاد شخصیتی	بالا	پایین	میانگین	انحراف استاندارد
روان	۲۲۶ (۵۶٪)	۱۸۱ (۴۴٪)	۳۳/۶۵	۵/۱۸
رنجورخویی	۱۹۸ (۴۹٪)	۲۰۹ (۵۱٪)	۳۹/۸۴	۴/۷۶
برون‌گرایی	۱۸۱ (۴۴٪)	۲۲۶ (۵۶٪)	۳۴/۵۴	۳/۶۱
گشودگی	۲۲۶ (۵۶٪)	۱۸۱ (۴۴٪)	۳۶/۸۱	۴/۳۰
خوشایندی	۱۹۴ (۴۸٪)	۲۱۳ (۵۲٪)	۴۰/۶۱	۳/۸۷

کل دانشجویان نیز ۲۱/۲۶ با انحراف استاندارد ۶/۱۳ است. بیشتر پاسخگویان (۵۲/۰۸٪) نمره میزان رضایت از زندگی پایین را کسب کردند و ۴۹/۹۱٪ از آنان نمره رضایت زندگی بالا را کسب کردند.

همچنین نتایج به دست آمده از تحقیق حاضر در جدول شماره ۲ نشان می‌دهد که میانگین نمره رضایت از زندگی دختران ۱۳/۴۱ و پسران ۱۲/۳۶ است که بیانگر رضایت از زندگی بیشتر دختران نسبت به پسران است. همچنین بر اساس جدول شماره ۲، میانگین نمره رضایت از زندگی

جدول شماره ۲ وضعیت رضایت از زندگی در بین پاسخگویان. (۴۰۷ نفر)

وضعیت رضایت از زندگی پاسخگویان	فراوانی
رضایت از زندگی پایین	۲۱۲ (۵۲/۰۸٪)
رضایت از زندگی بالا	۱۹۵ (۴۷/۹۱٪)
میانگین ۲۱/۲۶	انحراف استاندارد ۶/۱۳

رضایت از زندگی آنان رابطه مستقیم و معنی‌دار وجود دارد ( $t = ۰/۲۶$ ,  $P = ۰/۰۰$ ). علاوه بر آن بین میزان وظیفه‌شناسی با میزان رضایت از زندگی دانشجویان رابطه معنی‌دار و مستقیم وجود دارد ( $P = ۰/۰۰$ ).

جدول شماره ۳ نشان می‌دهد که بین میزان برون‌گرایی و میزان رضایت از زندگی دانشجویان رابطه مستقیم و معنی‌دار وجود دارد ( $t = ۰/۳۲$ ,  $P = ۰/۰۰$ ). همچنین بر اساس جدول شماره ۳ بین میزان گشودگی و میزان

جدول شماره ۳ رابطه رضایت از زندگی و ابعاد شخصیت در بین پاسخگویان (۴۰۷ نفر)

رضایت از زندگی	روان		برون‌گرایی		گشودگی		خوشایندی		وظیفه‌شناسی	
	P	r	P	r	P	r	P	r	P	r
	۰/۰۶	-۰/۰۹	۰/۰۰	۰/۳۲	۰/۰۰	۰/۲۶	۰/۱۱	۰/۷۵	۰/۳۰	۰/۰۰

بین مجموعه متغیرهای مستقل (برون‌گرایی، گشودگی و وظیفه‌شناسی) و متغیر وابسته (رضایت از زندگی)

همچنین با توجه به جدول شماره ۴ و بر اساس مقدار ضریب همبستگی (R) که برابر با ۰/۳۷۴ به دست آمد،

را تبیین کنند. بنابراین با توجه به معنی دار بودن تأثیر ابعاد برون گرایی و وظیفه شناسی ( $P < 0/05$ ) و با توجه با آماره بتا، متغیرهای برون گرایی (۰/۱۹۱) و وظیفه شناسی (۰/۱۷۱) به ترتیب بیشترین تأثیر رگرسیونی را روی متغیر رضایت از زندگی داشته اند؛ یعنی می توان گفت به ازای افزایش یک واحد انحراف استاندارد در متغیر برون گرایی، میزان رضایت از زندگی در فرد ۰/۱۹۱ انحراف استاندارد افزایش می یابد. هم چنین به ازای افزایش یک واحد انحراف استاندارد در متغیر وظیفه شناسی، میزان رضایت در فرد ۰/۱۷۱ انحراف استاندارد افزایش می یابد.

همبستگی وجود دارد؛ و از آنجایی که ضریب تعدیل شده ( $R^2 \text{ adj}$ ) برابر با ۰/۱۳۳ است نشان می دهد که ۱۳/۳ درصد از کل تغییرات مربوط به رضایت از زندگی در بین دانشجویان توسط این متغیرهای مستقل است؛ به عبارت دیگر مجموعه متغیرهای مستقل، نزدیک به یک ششم از واریانس متغیر رضایت از زندگی را پیش بینی (برآورد) می کنند. همچنین با توجه به معنی داری مقدار  $F$  که برابر با ۲۱/۷۷ در سطح خطای کوچک تر از ۰/۰۱ است، می توان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مرکب از سه متغیر مستقل و یک متغیر وابسته (رضایت از زندگی) مدل خوبی بوده و مجموعه متغیرهای مستقل قادر هستند تغییرات رضایت از زندگی

جدول شماره ۴ مدل رگرسیونی دین داری بر اساس متغیرهای مستقل

مدل	B	Beta	t	Sig.
برون گرایی	۰/۲۴۵	۰/۱۹۱	۳/۳۵۳	۰/۰۰
گشودگی	۰/۱۶۸	۰/۰۹۹	۱/۸۶۵	۰/۰۶
وظیفه شناسی	۰/۲۷۱	۰/۱۷۱	۳/۰۹۶	۰/۰۰

درصدی مواجه بوده و به عنوان کشوری با مزمن ترین تورم دنیا به ثبت رسیده است (نیلی، ۲۰۱۷). این شرایط بر جنبه های مختلف زندگی فردی افراد تأثیر منفی می گذارد.

همچنین نتایج تحقیق نشان داد که برون گرایی با رضایت از زندگی رابطه مستقیم و معنی داری دارد؛ به عبارت دیگر دانشجویان با برون گرایی بیشتر، دارای رضایت از زندگی بیشتری بودند. این نتایج با یافته های بیرامی و قلی زاده، (۲۰۱۱)، تمنائی فر و منصوری نیک (۲۰۱۳)، جوشنلو و افشاری (۲۰۱۱)، پیرکلانی، کلانی و پیوسته گر (۲۰۱۴) و شیماک، اوریش، فور و فندر (۲۰۰۴) که به نتایج مشابه رسیدند همخوانی دارد. در تبیین علت بالاتر بودن رضایت

## بحث و نتیجه گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که ۵۶٪ از پاسخگویان از روان رنجور خوبی بالا برخوردار بودند. همچنین تحقیق ۵۱٪ از پاسخگویان در گروه با برون گرایی پایین قرار گرفتند و ۵۶٪ نیز در گروه با گشودگی پایین قرار گرفتند. علاوه بر این ۵۶٪ پاسخگویان در گروه با خوشایندی بالا قرار گرفتند. از جهت وظیفه شناسی نیز ۴۸٪ در گروه با وظیفه شناسی بالا قرار گرفتند. همچنین بیشتر پاسخگویان (۵۲/۰۸٪) از میزان رضایت از زندگی پایینی برخوردار بودند. دلیل پایین بودن میزان رضایت از زندگی در بین دانشجویان را می توان به شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور ما توجیه نمود که با بیکاری ۱۲

از زندگی در بین دانشجویان با برون‌گرایی بیشتر می‌توان به دیدگاه‌های شولتز و شولتز (۲۰۱۵) اشاره کرد که این افراد با ویژگی‌هایی چون: معاشرتی، لذت‌جو و با محبت بودن، امکان داشتن ارتباط اجتماعی بیشتر و بهره‌مندی از لذت‌های مختلف، زندگی بیشتر به کام آن‌ها بوده و رضایت بیشتری از زندگی خود دارند.

علاوه بر این تحقیق نشان داد که بعد گشودگی شخصیت با میزان رضایت از زندگی دانشجویان نیز رابطه مستقیم و معنی‌داری دارد. این یافته با یافته‌های سجودی، معصومی راد، آوردیده و عبدی (۱۳۹۴)، اسماعیل نیا و خادمی (۲۰۱۶)، حمید زمستانی (۲۰۱۳) و جوشنلو و افشاری، (۲۰۱۱) که رابطه معنادار و مثبت بین بعد گشودگی و رضایت از زندگی را گزارش دادند مطابقت دارد. افراد با نمره گشودگی بالاتر دارای ویژگی‌هایی چون: مبتکر، مستقل، خلاق و شجاع هستند (شولتز و شولتز، ۲۰۱۵). آنان محبوب‌تر و جذاب‌تر هستند و والدین خوبی دارند و با استرس بهتر مقابله می‌کنند (شولتز و شولتز، ۲۰۱۵). این افراد با ویژگی‌های فوق می‌توانند در جامعه‌ای که بیش از ۲۹ درصد از جمعیت آن مشکوک به اختلال در سلامت روان هستند (طاووسی و همکاران، ۲۰۱۶) و از طرف دیگر این جامعه در شرایط نابسامان اقتصادی قرار دارد (ترکی، ۲۰۱۷)، در غلبه بر مشکلات موجود جامعه موفق‌تر باشند و با ابتکار، خلاقیت و سایر توانایی‌های خود بهتر با مشکلات جامعه کنار آیند و رضایت بیشتری از زندگی داشته باشند.

همچنین نتایج تحقیق نشان داد که بعد وظیفه‌شناسی با رضایت از زندگی پاسخگویان رابطه مستقیم و معناداری دارد. بدین معنی که پاسخگویان با وظیفه‌شناسی بیشتر، رضایت بیشتری از زندگی داشتند. این نتایج نیز با

یافته‌های بیرامی و قلی زاده (۲۰۱۱)، تمنائی فر و منصوری نیک (۲۰۱۳) و جوشنلو و افشاری، (۲۰۱۱) و که رابطه مستقیم و معناداری را بین بعد وجدان داری شخصیت و رضایت از زندگی گزارش دادند مطابقت دارد. درباره چرایی این رابطه می‌توان گفت در جامعه‌ای که در شرایط نابسامان اقتصادی قرار دارد (ترکی، ۲۰۱۷) وجود اختلالات در سلامت جامعه مشاهده می‌شود، افراد با بعد وظیفه‌شناسی بالا، در کارهای خود منظم بوده و با دقت به انجام آن می‌پردازند. آنان برای اهدافی که دارند سخت‌کوش هستند و جامعه نیز به آنان اعتماد دارد (شولتز و شولتز، ۲۰۱۵). این افراد والدین خوبی و دوستان فراوان داشته و محبوب و جذاب هستند. در زندگی اهداف عالی تعیین می‌کنند و کارآمد و وقت‌شناس بوده و تغذیه خوب، خواب کافی و انجام ورزش را همواره مد نظر دارند (شولتز و شولتز، ۲۰۱۵). مجموعه این ویژگی‌های باعث می‌شود آنان از زندگی خود رضایت بیشتری دارند.

همچنین نتایج رگرسیون نشان داد که برون‌گرایی، گشودگی و وجدان داری به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده میزان رضایت از زندگی هستند. نتایج پژوهش (بیرامی و قلی زاده، ۲۰۱۱) و جوشنلو و افشاری، (۲۰۱۱) که در تحقیق خود برون‌گرایی را به‌عنوان عامل پیش‌بینی‌کننده رضایت از زندگی معرفی کردند همخوانی دارد. علت اینکه برون‌گرایی عامل پیش‌بینی‌کننده رضایت از زندگی است را در ویژگی‌های افراد برون‌گرا باید جستجو کرد. اینان افرادی لذت‌جو، بامحبت و معاشرتی هستند (شولتز و شولتز، ۲۰۱۵)؛ و هیجان‌خوش‌اندتری را تجربه می‌کنند (شولتز و شولتز، ۲۰۱۵) و بهتر با استرس مقابله می‌کنند.

## References

- Abdullahpoor, N., Seyedmahdaviaghdam, M., Gholizadeh, H. Aliashrafizaki, Z. (2011). Relationship Between Religion and Life Satisfaction among Students at Tabriz Azad University. *Islamic Educational Research Quarterly*, 6 (12), 141-153.
- Atashrouz, B., Pakdaman, S., Asgari, A. (2008). Relationship between five personality traits and academic achievement. *Iranian Psychology*, 4 (16), 367-376.
- Bairami, M., Gholizadeh, H. (2013). Personality factors as predictors of depression and life satisfaction. *Medical journal of Urmie*, 22 (22), 92-98.
- Bayani, A. A., Kouchaki, A. M., Goudarzi, H. (2007). Validity and validity of the scale of life satisfaction. *Iranian Journal of Psychology*, 3 (11), 259-265.
- Colémont, A., Hiel, A., & Comelis, I. (2011). Five-Factor Model personality dimensions and right-wing attitudes: Psychological bases of punitive attitudes? *Personality and Individual Differences* 50, 486-491.
- Costa, P. T. & McCrae, R. R. (1992). Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI) professional manual. Odessa: Psychological Assessment Resources, Inc.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The Satisfaction With Life Scale. *Journal of Personality Assessment*, 49, 71-75
- Fars news. (2010). Recover from Fars News Agency: <http://www.farsnews.com/newstext.php?nm=8908140124/>
- Garousifarshd, M. (2001). *New Approaches to Personality Evaluation (Application of Factor Analysis in Personality Studies)* Tabriz University of Science.
- Haddadian, A. R., Ghorbani, M. (2015). Explaining the Role of Personality Dimensions on Networking Behavior. *Journal of Management Studies (Behboud Va Tahavol)*, 24 (79), 119-144.
- Hamid, N., Zerstani, M. (2013). The Relationship between Spiritual Intelligence and Personality

بنابراین در رضایت از زندگی نیز نقش دارد و عامل پیش بینی کننده هم خواهد بود.

از آنجایی که که تحقیق نشان داد که ۵۶٪ از دانشجویان از روان رنجور خوبی بالایی برخوردار بودند و از ویژگی‌های افراد با روان رنجور خوبی بالا نگرانی، نایمنی، عصبی و دل‌شوره‌ای بودن (شولتز و شولتز، ۲۰۱۵) است نیاز است علل مربوط به بالا بودن روان رنجور خوبی در بین دانشجویان بررسی گردد و در جهت درمان و کاهش آن در بین دانشجویان قدم‌های اساسی برداشته شود. همچنین تحقیق نشان داد که ۵۲٪ دانشجویان از رضایت از زندگی پایینی برخوردار بودند. با توجه به اینکه دانشجویان از نیروهای جوان و آینده‌ساز کشور هستند (صادقی، عابدینی و نوروزی، ۲۰۱۳)، توجه به نیازهای آنان از سوی مدیران دانشگاه و کشور جهت افزایش رضایت از زندگی آنان پیشنهاد می‌گردد.

با توجه به رابطه مستقیم و معنی‌دار بین ابعاد برون‌گرایی، گشودگی و وظیفه‌شناسی شخصیت با رضایت از زندگی و با توجه به اینکه ابعاد شخصیت زمینه‌ساز موروثی و اجتماعی دارد (شولتز و شولتز، ۲۰۱۵)، پیشنهاد می‌گردد متولیان امور سلامت دانشجویان از طریق زمینه‌های اجتماعی به تقویت ابعاد برون‌گرایی، گشودگی و وظیفه‌شناسی بپردازند. برای انجام چنین هدفی، با افزایش فعالیت‌هایی مانند افزایش معاشرت‌های دانشجویان در درون یا بیرون دانشگاه، بعد برون‌گرایی دانشجویان تقویت می‌گردد. با تقویت ویژگی‌هایی چون: ابتکار، استقلال، خلاقیت و شجاعت بعد گشودگی و با آموزش نظم، دقت و اعتماد نیز بعد وظیفه‌شناسی دانشجویان افزایش می‌یابد که این موارد رضایت از زندگی بیشتر دانشجویان در جامعه را به دنبال دارد.

- Characteristics with Quality of Life in Medical Students. *Hormozgan Medical Journal*, 17 (4), 347-355.
- Hayes, N., & Joseph, S. (2003). Big 5 correlates of three measures of subjective wellbeing. *Personality and Individual Differences*, 34, 723-727.
- Hejazi, M., Sobhi, A., Hosseini, M. (2013). Religious relationship with satisfaction of life and happiness of student girls. *Woman and Family Studies*, 22, 61-77.
- Helliwell, J., Layard, R., & Sachs, J. (2015). World happiness report. Columbia: Columbia University
- Hezarjerbi, J. Safarishali, R. (2008). Investigating the Factors Affecting Crime (Case Study of Prisoners in Markazi Province). *Social Sciences Journal*, 46, 41-74.
- Hosseinishirvani, S. M. (2017). Interview with the head of the security department of Mazandaran University about suicide rate at University of Mazandaran. (Interviewer Seyed Mehdi Motaliyan).
- Inglehart, R. (1994). *Culture shift in Advanced Industrial Society* (translation by Maryam Vatar). Tehran: Amir Kabir.
- Ismailnia, M.R., Khademi, A. (2016). The Role of Personality Characteristics and Identity Styles in Students Satisfaction in Islamic Azad University. *Woman and Family Studies*, 7-26.
- Jaccard, J. J. (1974). Predicting Social Behavior from Personality Traits. *Journal of research in personality*, 7, 357-367
- Joshanbo, M., & Afshari, S. (2011). Big Five Personality Traits and Self-Esteem as Predictors of Life Satisfaction in Iranian Muslim University Students. *Happiness Stud*, 12, 105-113.
- Kassin, R. M. (2003). *Psychology*. U.S.A.: Prentice-Hall, Inc.
- Khanbo, M., Zareeyan, S. (2015). Comparison of students' satisfaction with and without visual impairment. *Exceptional Education*, 4, 33-38.
- Kharazmi, Sh. (2009). *Quality of life and happiness index*. Tehran: advertisement of haft tabligh.
- Khodabakhshpirkalani, R., Kalani, N., Peyvastegar, M. (2014). The relationship between life satisfaction and extroversion factors of personality in Neo and Neo-tests in different university students in Tehran. *Psychological studies*, 10 (4), 101-117.
- Khosravi, M. (2010). Fit personality and informational job. *Information Sciences*, 18 (3rd and 4th), 53-59.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30, 607-610.
- Legatum Institute. (2017). *The legatum prosperity index*. London: Legatum Institute.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1987). Validation of the Five-Factor Model of Personality Across Instruments and Observers. *Journal of personality and social psychology*, 52(1), 81-90.
- Mehrabi, H. A., Sheikhdarayi, H. (2013). The role of effective factors in suicidal tendency of high school female students. *Knowledge and Research in Applied Psychology*, 14 (3), 91-100.
- Mirfahadi, N., Mousavi, S., Tabari, R., Kazemnezhad, L. (2011). The Role of Individual Factors on Life Satisfaction in Nurses Working in Hospitals Affiliated to Rasht University of Medical Sciences. *Journal of Nursing and Midwifery*, 65, 52-58.
- Mischel, Y., Shoda, Y., & Smith, R. E. (2003). *Introduction to personality toward an integration*. New York: John Wiley and Sons, INC.
- Mojaverian, S. M. Kashirikalayi, F. Fakhati, Z. (2014). The study of the relationship between religious restrictions, life satisfaction and economic growth. *Journal of Economic Research and Development*, 13, 11-22.
- Nili, M. (2017). Printed from: <https://www.tasnimnews.com/en/news>
- Qasemi, B., Abedini, S., Abedini, M. (2016). Investigating the Relationship between Personality Characteristics with Academic Achievement and Academic Motivation in First-Level Secondary School Girls in Education in Bandar Abbas District. *Journal of*

- Psychology and Educational Sciences, 2 (10), 117-156
- Rabbani, R., Beheshti, S. S. (2011). The empirical study of the relationship between religiosity and life satisfaction. *Journal of Social Sciences, Faculty of Literature and Human Sciences, Ferdowsi University of Mashhad*, 1 (8), 79-102
- Ranginkaman, A. (2007). Life satisfaction. *Strategy*, 45, 205.
- Report (2015). Fararo news agency. Recovery from FAROVA News Agency: <http://forsatnet.ir/managers/>
- Report of University of Mazandaran. (2013, 05/28) Recovery from Mazandaran University: <http://en.umz.ac.ir/page/introduction/>
- Sadeghi, H., Abedini, Z., Nowruz, M. (2013). The Relationship between Mental Health and Academic Achievement of Students of Qom University of Medical Sciences. *Journal of Qom University of Medical Sciences*, 7 (17), 17-22
- Schimmack, U., Orishi, S., Furr, R. M., & Funder, D. C. (2004). Personality and Life Satisfaction: A Facet-Level Analysis. *Personality and social psychology bulletin*, 30(8), 1062-1075
- Schultz, D. & Schultz, S. E. (2005). *Theories of personality*, Belmont. Eighth edition: Thomson Wadsworth
- Schultz, D., Schultz, C., L (2015). *Personality Theories* (translation by Seyed Yahya Mohammadi), Tehran, Virayesh Publishing
- Shekhi, M. Hooman, H. A., Ahadi, H, Sepahmansour, M. (2011). Psychometric characteristics of life satisfaction scale. *Thought and Behavior*, 19, 17-29.
- Shirmohammadi, L., Michaelimani, F., Zare, H. (2010). Harsh relationship, life satisfaction and hope with students' academic performance. *Journal of Psychology, Tabriz University*, 20, 125-147.
- Tabnak Report. (2017/05/28). Tabnak: <http://www.tabnak.ir/en/news/206524/>
- Tamanifar, M. R., Mansourinick, A. (2013). Predict the satisfaction of life based on personality traits. *Social Support and Spiritual Well-being Quarterly Journal of Modern Psychological Research*, 29, 72-92
- Tavousi, M., Hayarimehrizi, A. A., Hashemi, A., Naghizadeh, F., Montazeri A., (2016). Mental Health Status of the Urban Population: A National Study. *Journal of Health Sciences Research Institute*, 15 (3), 233-239.
- Torki, A. (2017). The cure for the country's fragile economy is the Sixth Development Plan. (ISNA, Interview 8 Sep.).

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی  
 رتال جامع علوم انسانی